N°. 204. 1852.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentiën is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing buiten de zegelgelden en briefporten.

ZATURDAG 28 AUGUSTUS.

NEDERLANDEN.

Bij Koninklijk besluit van den 17den Augustus jl., n°. 66, is aan het gemeentebestuur van Kampen vergunning verleend tot den aanleg van een kunstweg leidende van den Zuiderzeeschen straatweg te Wezep (gemeente Oldebroek) tot de gemeente Heerde, aan den grindweg van Apeldoorn naar Hattem, benevens concessie tot tolheffing volgens daarbij overgelegd tarief.

Bij Koninklijk besluit van den 26sten Augustus 1852, n°. 38, is aan den heer *C. C. Haverkamp*, thans wonende te Scherpenzeel, op zijn verzoek een eervol ontslag verleend als lid der commissie tot aanleg en beheer van den straatweg van Nijmegen naar Kranenburg.

Bij Koninklijk besluit van den 25sten Augustus 1852, n°. 50, zijn verleend de volgende pensioenen, als aan:

NAAM.	QUALITEIT.	Bedrag van het pensioen.	Artt. der wet van 9 Mei 1846 (St. n°. 24) krachtens welke het pensioen is verleend.	Redenen van pensionering.
W. Tulleken,	ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Druten c. a.	f 1250	5 en 43	Wegens ligchaamsgebreken.
J. van Akerlaken,	idem te Berkhout.	236	id.	id.
P. Du Bois,	commies der 2de klasse bij 's Rijks belastingen te Eijsden.	296	id.	id.
J. Verlaar,	id. 3de kl. te Zwolle.	351	id.	id.
H. G. van Herck,	id. 2de kl. te Thorn.	201	id.	id.
J. S. Leman,	id. te Schijndel.	384	id.	id.
J. B. Hoobroeckx,	commies bij 's Rijks entrepôt te Rotterdam.	477	id.	id.
M. Goossens,	brievenbestel. ten postk. te Amsterdam	353	id.	id.
J. W. A. Meebus, wed. van H. W. A. Thiebout,	in leven commies der 1ste kl. bij 's Rijks bel. te Schiedam.	272	63	Verkregen regten
H. G. Hiddink, wed. van G. C. Schneider,	id. te Doesborgh.	79	50 en 51	id.
C. Dijkhoff, wed. van P. Moolhuijsen	in leven rijks-roeijer te Amsterdam.	703	63	id.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De *Patrie* vermeldt in haar nommer van eergisteren weder een aantal adressen van departementsraden aan het staatshoofd, waarin de bestendiging zijner regering of ook bepaaldelijk de invoering van den keizerlijken regeringsvorm gewenscht wordt. Het orgaan van het bewind brengt de mededeeling dezer adressen aldus aan: » Het gouvernement heeft ook heden weder door den telegraaph talrijke adressen ontvangen van departementsraden die innige toegenegenheid voor den Prins-President betuigen. Deze adressen verklaren zich in veel bepaalder uitdrukkingen dan die der arrondissementsraden, in dien zin dat het staatsgezag in de hand van Lodewijk Napoleon nog meer bevestigd dient te worden. Gewigtiger belangen vertegenwoordigende en met meer gezag bekleed, hebben de departementsraden meer bepaald en stellig wenschen uitgesproken, die ook in den geest van al de arrondissementsraden gelijk in het gemoed van het gansche volk liggen. Onder de heden bij het gouvernement ontvangen adressen, zijn vooral die opmerkelijk van de raden van het departement der Rhône-Monden en van de Gironde, wier ondubbelzinnige uitdrukkingen te meer beduidenis erlangen als men ziet op de bevolking wier denkwijze daarin uitgedrukt wordt."

Het bovenbedoelde adres van het departement der Rhône-Monden (alwaar, even als in dat der Gironde, de tegenpartijders van den Prins-President zich vroeger sterk deden gelden) luidt aldus: » Vol erkentelijkheid voor de door Zijne Hoogheid den Prins-President der republiek aan Frankrijk bewezen diensten, en overtuigd dat het land aan hem zijne rust en het met den 2den December aangevangen nieuwe tijdperk van kalmte en welvaart te danken heeft, gevoelt de raad behoefte, als een nieuwe tolk van de geheele bevolking des departements, zijne zitting te openen met de betuiging van zijn grenzenloos vertrouwen en zijne eerbiedige gehechtheid jegens het staatshoofd. Hij wenscht dat de bestendigheid van onze voor Frankrijks geest beter passende instellingen den Prins Lodewijk Napoleon in staat stelle om het zoo roemrijk begonnen werk voor de rust en de grootheid des vaderlands te voltooijen."

De raad besluit met den wensch dat de President het departement in dit jaar met een bezoek vereere en deszelfs bijzondere belangen bevordere.

De andere verklaring welke de *Patrie* inzonderheid opmerkelijk acht, is een besluit van den raad van het departement der Gironde, van dezen inhoud: » De raad acht wenschelijk dat de Senaat, van de hem bij artt. 31 en 32 der constitutie gegeven bevoegdheid gebruik makende, uit zich zelven overga tot een wettelijken maatregel strekkende om aan het gouvernement van Prins Lodewijk Napoleon Bonaparte den vorm en de vastheid te geven die door de belangen, den volksaard en de zeden van Frankrijk gevorderd worden."

Wij laten hier nog de veel minder bepaalde verklaringen volgen van twee departementen waar de gehechtheid aan het legitime koningschap steeds heerschte.

» De leden van den raad van Morbihan achten het hun eersten pligt, vóór den aanvang hunner werkzaamheden door eene openbare getuigenis de schuld te kwijten van erkentelijkheid jegens het staatshoofd wiens zelfverloochening en heldenmoed de burgermaatschappij hebben gered. Dank zij den kloeken stap van Prins Lodewijk Napoleon, zijn al de ons dreigende gevaren afgekeerd, en zien wij in het tegenwoordige gelukspellende voorboden voor de toekomst. Van dag tot dag vermeerdert de algemeene gerustheid, wakkert de volksbedrijvigheid aan en neemt de welvaart toe; en bij de betuiging hunner innige erkentelijkheid voor zoo uitstekende diensten, voegen zij gaarne de verzekering dat zij vol vertrouwen en ijver met het gouvernement willen medewerken."

» De leden van den departementsraad van Maine-en-Loire achten het zich een pligt, hunne erkentelijkheid jegens Prins Lodewijk Napoleon te betuigen wegens de welberaden kracht waarmede hij, na Frankrijk van de regeringloosheid gered te hebben, de elementen hereenigt van ons maatschappelijk zamenleven, welke door onze talrijke politieke beroeringen zoo jammerlijk waren uiteengevallen. Zij vertrouwen dat hij aan het staatsgezag en aan de godsdienst de kracht en het aanzien zal verzekeren welke zij behoeven om onze rust en ons geluk te bevestigen."

— Onder de adressen van arrondissementsraden die in het regeringsblad van den 25sten dezer worden bekend gemaakt, heeft het volgende veler aandacht getrokken:

» De raad van het arrondissement Condom, het gevaarlijke bevroedende van de veelvuldige vereeniging des volks in grondvergaderingen en meer nog het gevaarlijke van de onbestendigheid des staatsgezags, wenscht dat het algemeene kiesregt niet dan spaarzaam worde in werking gebragt en alleen in omstandigheden van groot belang voor de natie, en dat het staatsgezag, met inachtneming der wettelijke vormen, uit eene uiting van den wil des lands nieuwe kracht tot handelen moge ontleenen."

— Terwijl de adressen der departementsraden de dagen van het keizerschap en de daaraan verknochte herinneringen van krijgsroem en verovering weder zoo levendig voor den geest des volks brengen, wordt in de berigten uit Parijs dubbel gewigt gehecht aan eene openlijk uitgesproken verklaring van een vertrouweling van den Prins-President, den generaal Magnan, opperbevelhebber van het leger van Parijs: deze zit voor in den raad van het departement van den Neder-Rhijn, en heeft in de aanspraak, waarmede hij de zitting opende, het volgende gezegd: » Toen ik van den Prins-President afscheid nam, zeide hij mij dat hij arbeidde aan een plan tot vorming eener sterke en degelijke oorlogs-reserve, waarmede hij, zonder gevaar voor Frankrijks eer en aanzien, zal kunnen overgaan tot invoering der besparingen waardoor hij de openbare lasten wil verligten."

Deze verklaring maakte aan de Parijsche beurs eenen indruk, die tot de verdere rijzing van den prijs der Fransche fondsen welke het beursberigt van eergisteren vermeldt, heeft medegewerkt.

— In den *Moniteur* wordt thans het decreet van den Prins-President openbaar gemaakt waarbij concessie wordt verleend voor het aanleggen van eenen spoorweg van Bordeaux naar Cette met takken naar Bayonne en Perpignan. Men merkt op dat de concessie voor dat gedeelte dezer onderneming, hetwelk bij het Wetgevend Ligchaam nog niet behandeld is, onder uitdrukkelijk voorbehoud van de nadere goedkeuring der wetgevende magt wordt verleend.

— Een Berlijnsch dagblad, de *Vossische Zeitung*, had dezer dagen berigt, dat de Fransche gezant te Weenen met uitdrukkelijke magtiging zijner regering, verklaard heeft dat het tegenwoordige Fransche gouvernement de volkenregtelijke verdragen van 1815 ten volle aannam.

De *Patrie*, het orgaan van het Fransche ministerie, neemt dit berigt over zonder uitdrukkelijke bevestiging maar ook zonder tegenspraak.

— Een legitimistisch dagblad van Toulouse is, na twee malen van overheidswege gewaarschuwd te zijn, bij ministeriele beschikking voor den tijd van twee maanden geschorst, wegens een betoog van het nadeelige der invoering van den keizerlijken regeringsvorm. Een ander aldaar uitkomend blad van dezelfde kleur, reeds vroeger wegens bemoeijelijking van de zijde der overheid opgehouden hebbende te verschijnen, heeft de legitimisten-partij in die stad, waar zij steeds zooveel aanhangers telde, geen enkel orgaan meer in de dagbladpers.

— In Kamerijk is dezer dagen met ongemeene praal een kerkelijk eeuwgetijde gevierd. Een omstandig en met geestdrift gesteld berigt daarvan in de Parijsche *Patrie* besluit aldus, in den toon van teleurstelling en beklag: » Kortom, de processie was bewonderenswaardig en overtreft verre al wat bij de schitterendste eeuwfeesten gezien is. Het zou niet alleen een luisterrijk maar ook een verheven schouwspel zijn geweest, zoo de toeschouwers en de uitvoerders de vrome en van godsdienstijver gloeijende Franschen van de vijftiende eeuw waren geweest, in stede van de lieden der negentiende eeuw met hunne geestelooze nieuwsgierigheid die soms spot en altijd twijfelt."

BELGIE.

De *Indépendance* wederspreekt het berigt dat de Belgische kamers eerlang tot eene buitengewone zitting zouden worden opgeroepen.

» Daar wij geen gevestigd ministerie hebben, — zegt het orgaan van het ministerie — kan hieromtrent geene zekerheid bestaan; doch het is waarschijnlijk dat de aanvang der gewone zitting ongeveer eene maand zal worden vervroegd, dat is nagenoeg even veel tijds als eene buitengewone zitting zoude hebben geduurd. Intusschen zal vooraf aan de leden der kamers het nieuwe budget van oorlog met het groote rapport der staatscommissie tot onderzoek van het krijgswezen en andere stukken waarop de nieuwe begrooting gegrond is, kunnen worden medegedeeld; al die stukken worden thans gedrukt en zullen, naar men verzekert, in de eerste helft der maand September aan de leden worden toegezonden."

— Bij een Koninklijk besluit van den 25sten dezer is de heer Novent, onderwijzer der Latijnsche taal aan het Koninklijk athenaeum te Gent, voor een onbepaalden tijd in de waarneming zijner betrekking geschorst. De reden hiervan is, gelijk uit de *Indépendance* blijkt, dat die heer in de laatste les van het schooljaar naar zijne gewoonte aan zijne leerlingen iets onderhoudends willende voorlezen, daartoe eenige brokken uit het onlangs door den Franschen schrijver Victor Hugo tegen den President der Fransche republiek uitgegeven smaadschrift *Napoleon de Kleine* had genomen, welk feit door een der oppositiebladen van de partij der geestelijkheid dadelijk wereldkundig was gemaakt.

— Het Belgische regeringsblad neemt in zijn niet-officieel gedeelte uit een liberaal dagblad van de vooral door hare lakenfabrieken bekende stad Verviers een artikel over betreffende den uitslag der onderhandelingen met Frankrijk over de vernieuwing van het handelsverdrag van 1845. Daarin wordt eerst het vervallen dier handelsovereenkomst, waardoor de Belgische linnens en garens de begunstiging op de Fransche markt geheel of grootendeels verliezen, als eene gelukkige gebeurtenis beschouwd uit het oogpunt der fabrieken van lakens en andere wollen stoffen in Belgie, zullende deze nu de Fransche producten niet langer, onder min gunstige omstandigheden dan deze, als mededingers op de Belgische markt ontmoeten, en ook door eenige bepalingen der nieuwe met Frankrijk gesloten overeenkomst bevoordeeld worden, zoodat in de Belgische wolspinnerijen de door het verdrag van 1845 gestuite vooruitgang weder mag worden te gemoet gezien. Verder zegt het dagblad van Verviers: » Alzoo hernemen dus de beide volken hunne vrijheid van handeling; zij zullen naar eigen goedvinden hunne tariven kunnen verhoogen of verlagen, zonder zich aan iets anders dan aan hunne eigen belangen te storen. Van den kant van Frankrijk zijn de differentiele regten vervallen, die gelijkheid bij andere regeringen hadden gewekt; Pruissen zal zich niet langer beklagen over de voordeelen die aan Frankrijk verleend en aan Pruissen geweigerd werden hoe goed dit land ook jegens ons gezind was. Deze nieuwe weg, dien onze regering nu ingeslagen heeft, is onzes oordeels de regte, de eenige die al de nijverheidstakken tot vastheid kan brengen en behoeden voor de sprongen en slingeringen welke van veranderingen in de handelsverdragen onafscheidelijk zijn."

DUITSCHLAND.

In de *Frankfurter Postzeitung* leest men:

» Een zoo even (25 Augustus) hier aangekomen buitengewoon blad van den *Schwäbischen Merkur* behelst het volgend telegraphisch berigt uit Berlijn van den 24sten dezer:

» » Pruissen heeft aan de gevolmagtigden van de Staten der Coalitie te kennen gegeven, dat er geen beletsel tegen hun vertrek bestaat. Er is hoop op eene latere wedervereeniging." "

ENGELAND.

Het ministeriele Londensche avondblad de *Standard* berigt dat de Britsche minister van buitenlandsche zaken zeer ijverig werkzaam is tot uitvoering van het plan om, onder medewerking van het Fransche gouvernement, den maatschappelijken en den finantielen toestand der Mexicaansche republiek op een beteren voet te brengen, en dat er veel hoop op het welslagen dezer poging bestaat.

NOORD-AMERIKA.

De jongst ontvangen New-Yorksche nieuwsbladen behelzen tijdingen van de Sandwichs-eilanden tot den 1sten Mei laatstleden. Den 13den April was er de zitting van het parlement geopend. In de troonrede werd gezegd dat de Staat steeds in vriendschapsbetrekking was met alle vreemde mogendheden uitgezonderd Frankrijk; het handelsverdrag met deze mogendheid (welks bepalingen aanleiding hebben gegeven tot dreigende protesten der Franschen tegen het regt waarmede op aanhouden der Protestantsche zendeling-predikers, ter bevordering der matigheid, de invoer van sterke dranken werd bezwaard) was afgeloopen, en zoude niet vernieuwd worden. Verder werd in de troonrede de bereidwilligheid geroemd waarmede, toen de eilanden met een gewapenden inval van vrijbuiters uit Californie bedreigd werden, door den zaakgelastigde der Vereenigde Staten de bescherming van een Amerikaansch oorlogsschip was verleend; tot verhoeding van dergelijke gevaren werd de oprigting eener staande krijgsmagt aangeraden, » daar de eilanden, in het midden der Stille Zuidzee aan den grooten handelsweg gelegen maar verre van de maritime stations van bevriende natien, bloot lagen voor de aanvallen van zeeroovers en van vrijbuiters bestaande uit het schuim van alle volken, gelijk de laatste te San Francisco beraamde onderneming". Aan het slot der troonrede verklaarde de Koning, dat het de wensch der regering was de openbare aangelegenheden zóó te besturen dat niemand eenig voordeel voor zich zelven van eene politieke verandering zoude kunnen verwachten; ook zou hij aan de nieuwe constitutie die in het vorige jaar door eene commissie ter vervanging der constitutie van 1840 ontworpen was, zijne bekrachtiging verleenen, ingeval de invoering derzelve door de volksvertegenwoordiging wenschelijk werd geacht.

De nieuwe constitutie was dan ook vervolgens het hoofdonderwerp der beraadslaging van het Parlement geweest, en zij zoude waarschijnlijk met eenige wijzigingen worden aangenomen. De regering legde daarbij den wensch aan den dag om de staatsinrigting der eilanden zooveel mogelijk aan de Britsche gelijk te maken, inzonderheid ten opzigte van de regten der Kroon.

De bij de opening der parlementszitting door de onderscheiden ministers overgelegde jaarverslagen getuigden gunstig van den vooruitgang des lands in vele opzigten. Er was concessie verleend voor eene stoombootlinie naar China eener-, en naar Californie anderzijds. Het aantal particuliere scholen bedroeg 535, en wel 431 Protestantsche en 104 Roomsch-Katholieke: de eerste telden 12,976 en de laatste 2596 scholieren.

ZUID-AMERIKA.

Volgens de laatstelijk medegedeelde tijdingen uit Buenos-Ayres had de generaal Urquiza, na den val van den dictator Rosas te hebben bewerkt, zelf ook de perken der constitutie overschreden en zich dictatorsgezag aangematigd. Berigten over de verdere handelingen van Urquiza zijn nog niet ontvangen; in afwachting daarvan geeft de Parijsche *Constitutionnel* omtrent den onverwachten stap van Urquiza omstandige berigten welke daarover meer licht verspreiden. In eene vergadering van de bestuurders der veertien gewesten, die het Argentijnsche bondgenootschap uitmaken, waren eenige beginselen vastgesteld voor de regeling der bondgenootschappelijke betrekkingen, welke regeling door Rosas steeds beloofd maar altijd, omdat zij voor het oppergezag van Buenos-Ayres nadeelig moest zijn, verschoven of verijdeld was geworden. Een dier beginselen was dat in geen der gewesten de doorvoer naar andere Argentijnsche gewesten met regten mogt bezwaard worden; dit veroorzaakte groot misnoegen onder de bevolking van Buenos-Ayres, welke stad door de gewelddadige maatregelen van Rosas, tot groot nadeel ook voor den handel van vreemde volken, den handel naar de overige gewesten aan zich getrokken en aan zware regten onderworpen had. Van daar te Buenos-Ayres verzet tegen Urquiza, en deze maakte daartegen gebruik van de hem in de bovenbedoelde vergadering der bewindvoerders opgedragen magt om in afwachting der definitive regeling van het eedgenootschap, voor den vrede en de vereeniging onder de onderscheiden Argentijnsche gewesten, de verordeningen te maken en de maatregelen te nemen die hij mogt noodig achten.

BEURS-BERIGTEN.

Parijs 25 Augustus: 3 pcts. renten fr. 76.50; idem $4\frac{1}{2}$ pct. 105.35.

Londen 25 Augustus: 3 pcts. gecons. $99\frac{3}{4}$, 100; Nederl. werkelijke schuld $2\frac{1}{2}$ pcts. $64\frac{7}{8}$; idem 4 pcts. $98\frac{3}{4}$, $99\frac{1}{4}$.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

UITTREKSELS UIT DE VERSLAGEN aangaande den toestand der onderscheiden provincien over het jaar 1851, door de Gedeputeerde Staten aan de Staten hunner provincie in de gewone Zomervergadering dezes jaars, volgens art. 162 der wet van 6 Julij 1850 (Staatsblad n°. 39), *ingediend.*

(Vervolg; — zie ons vorig nommer.)

IX. OPENBARE VEILIGHEID EN GEVANGENISWEZEN. (Slot.)

De berigten der onderscheiden verslagen over het gevangeniswezen getuigen gunstig van de zorg voor der gevangenen stoffelijke en zedelijke belangen: in bijna alle gevangenissen was de gezondheidsstaat in 1851 goed, en is aan de gevangenen, waar het niet door de kortstondigheid van hun verblijf belet werd, geregeld onderwijs en arbeid gegeven. De diensten welke het Genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen aan de zedelijke belangen der gevangenen bewijst, worden meermalen met erkentelijkheid vermeld. De gevangen-arbeid bestond in den regel in spin- en breiwerk; hier en daar ook in het verlezen van erwten en rijst, het schillen van citroenen, het sorteren van Iersche mos, netten breiden, het vervaardigen van kleedingstukken, het weven van calicot, kettingbuigen en marmerslijpen. De arbeid in eenige kleinere gevangenissen is in verband en onder één beheer gebragt met dien in de groote strafgevangenis van Leeuwarden. In de gevangenis te Assen is door de gevangenen voor particuliere rekening gearbeid tot November 1851; toen is men er begonnen vlas te spinnen voor rekening van het Rijk.

Hetgeen van de zorg voor de stoffelijke en zedelijke belangen der gevangenen en van hun gezondheidstoestand gezegd is, maakt den regel uit; eenige uitzonderingen op die gunstige gesteldheid worden vermeld. Zoo was het in het huis van arrest te Haarlem ook in het afgeloopen jaar nog niet mogelijk aan de gevangenen (393 werden er in 1851 opgesloten) eenig onderwijs te verschaffen, vooral, naar het schijnt, wegens gebrek aan geld tot bezoldiging van een onderwijzer. In het correctiehuis te Hoorn werd nog steeds geklaagd over de ongenoegzaamheid der voeding; doch daarin zijn met den aanvang van het jaar 1852 nieuwe verbeteringen ingevoerd. In het evengenoemde gesticht zijn 354 personen ziek geweest, terwijl 549 van ziekte vrij bleven. In het huis van arrest te Hoorn wordt geen godsdienst-onderrigt gegeven noch godsdienst-oefening gehouden. In de groote strafgevangenis te Leeuwarden was de gezondheidsstaat der gevangenen over het geheel minder gunstig dan in 1850; de sterfte was vrij wat grooter, en heeft bij eene gemiddelde mindere bevolking van 11[illegible] gevangenen, die van 1850 met 32 personen overtroffen. In het huis van arrest te Heerenveen poogde het Genootschap tot zedelijke verbetering der gevangenen geregeld schoolonderwijs tot stand te brengen.

Bij goede behandeling, arbeid en onderwijs, was dan ook het gedrag der gevangenen over het algemeen loffelijk. Zoo was in het correctiehuis te Hoorn het gedrag der gevangenen in 1851 wel zoo voldoende als in het vorige jaar; grove misdrijven hebben er niet plaats gevonden, en de opgelegde straffen zijn in evenredigheid der bevolking zeer gering geweest. In het huis van verzekering te Middelburg, waar in 1851 vele voorwerpen van zeer gevaarlijken en ondernemenden aard waren opgesloten, heeft men geene buitengewone dwangmiddelen behoeven aan te wenden. Omtrent de groote strafgevangenis te Leeuwarden zegt het verslag:

» Orde en tucht waren goed; slechts weinige straffen hebben behoeven te worden opgelegd en vele belooningen, bestaande in geldelijke premien, verplaatsing van klassen, voordragt tot afslag of ontslag, enz. hebben er, met volle ruimte, aan een zeer groot aantal kunnen worden toegekend, welke gunstige uitkomsten van straffen en belooningen wel is waar voor een groot deel aan de goede zorg voor eenen geregelden arbeid zijn toe te schrijven, maar ook ongetwijfeld evenzeer het gev[illegible]

zijn van eene naauwkeurige opvolging der bepalingen van het reglement van orde en tucht, zoo door de hoofdbeambten als door de suppoosten in het gesticht.

» Omtrent het godsdienstig en schoolonderwijs kan, bij voortduring, de meest gunstige getuigenis worden gegeven. In hetzelve wordt toch, volgens het verslag der commissie, op eene allezins doeltreffende wijze voorzien, en het is opmerkelijk, dat van de 151 gevangenen, die aan de godsdienstige catechisatien deel namen, slechts een enkele is gestraft geworden."

Doch in het huis van militaire detentie te Leyden is een der bewaarders, ter gelegenheid van eenige wanordelijkheden, door een gevangene zoodanig verwond dat hij kort daarna overleden is; de geest van ontevredenheid en weêrspannigheid, waarvan die bewaarder het slagtoffer was, is echter, ten gevolge van gepaste maatregelen, spoedig geheel verdwenen.

Het aantal gevangenen bedroeg op 31 December 1851 in de huizen van arrest en verzekering in Noordbrabant 168 (volgens de opgaven in het verslag zelf, die echter met eene daarachter gevoegde tabel niet strooken); in Gelderland 190; in de huizen van arrest en verzekering en de strafgevangenissen in Zuidholland 1490; in de strafgevangenissen in Noordholland 875; in de huizen van arrest en verzekering in Zeeland (welke tevens soms voor correctionnele strafgevangenissen dienen) 129; in de huizen van arrest en verzekering in de provincie Utrecht 64; in de groote strafgevangenis te Leeuwarden 611; in de huizen van arrest en verzekering van Overijssel 174; in die der provincie Groningen 122; in het huis van arrest en justitie te Assen (het eenige in de provincie Drenthe) 75; in de huizen van arrest en verzekering in Limburg 91.

(In de vorenstaande gelijk in de onmiddellijk volgende cijfers zijn ook eenige personen begrepen die opgesloten waren in met andere gevangenissen vereenigde huizen van bewaring.)

Het aantal gevangen gezette personen bedroeg in 1851 in de huizen van arrest en verzekering in Noordbrabant 1783 (volgens de opgaven in het verslag zelf, die echter met eene daarachter gevoegde tabel niet strooken); in Gelderland 1712; in de huizen van arrest en verzekering en de strafgevangenissen in Zuidholland 3552; in de strafgevangenissen in Noordholland 1951; in de huizen van arrest en verzekering in Zeeland (welke tevens soms tot correctionnele strafgevangenissen dienen) 813; in de huizen van arrest en verzekering in de provincie Utrecht 743; in de groote strafgevangenis te Leeuwarden 812, en in het huis van burgerlijke en militaire verzekering aldaar 566; in de huizen van arrest en verzekering in Overijssel 1190; in die der provincie Groningen 523; in het huis van arrest en justitie te Assen (het eenige in de provincie Drenthe) 441; in de huizen van arrest en verzekering in Limburg 1121.

In vergelijking met het jaar 1850 is het aantal gevangenen in de groote strafgevangenis te Leeuwarden in 1851 aanmerkelijk afgenomen; het bedroeg op 31 December ll. 611, dat is 126 minder dan in 1850, en 221 minder dan in 1849; terwijl in den loop van 1851 opgenomen werden 812 personen, dat is 96 minder dan in 1850. Daarentegen zijn in het huis van burgerlijke en militaire verzekering te Leeuwarden in 1851 202 personen meer dan in 1850, en 167 meer dan in 1849 opgesloten. De strafgevangenissen van Noordholland bevatten op 31 December ll. 40 gevangenen meer dan een jaar vroeger. In de huizen van arrest en verzekering in Overijssel zijn in 1851 294 personen meer dan in 1850 opgesloten; in het huis van arrest en justitie te Assen 117 meer.

De invoering van het cellulaire gevangenisstelsel is in 1851 weder eenigermate gevorderd. In het huis van verzekering te Middelburg zijn 14 cellen daargesteld. In het nieuwe huis van arrest te Sneek is het stelsel van eenzame opsluiting ingevoerd. Er werden voorzieningen genomen en verder maatregelen voorbereid om de huizen van arrest te Deventer en Almelo dienstbaar te maken aan eene volledige toepassing der eenzame opsluiting.

Zeer gunstig luidt het berigt der Gedeputeerde Staten van Noordholland omtrent de cellulaire gevangenis te Amsterdam:

» De klagten welke zich bij het in gebruik komen van deze gevangenis openbaarden, zoowel over de inrigting van de kooktoestellen als over de niet voldoende luchtzuivering, zijn in 1851 op voldoende wijze uit den weg geruimd, waardoor men thans in de overtuiging versterkt is, dat het mogelijk zijn zal om van lieverlede al de gewenschte verbeteringen in te voeren. De kosten van onderhoud van het gebouw bedroegen f 877.59½, die van het mobilair f 745.71½.

» Omtrent het gedrag der gevangenen kan over het algemeen de beste getuigenis worden afgelegd.

» Slechts aan twee personen moest eene disciplinaire straf worden opgelegd. Ook de gemoedsgesteldheid was voldoende, daar het door goede behandeling gelukken mogt, alle sporen van moedeloosheid en neerslagtigheid, welke zich soms gedurende de eerste dagen openbaarden, bij de gevangenen weg te nemen. De gunstige invloed van godsdienst en onderwijs was zigtbaar. De toespraken welke door de Hervormde, R.-Katholieke en Israëlitische geestelijken tot de gevangenen gerigt warden, vonden gewoonlijk gereeden ingang, en de onderwijzer was meest altijd een welkome persoon, die van zijnen kant algemeen ijver en lust tot arbeid bespeurde. Aan de minst geoefenden werd het lezen, schrijven en rekenen geleerd, terwijl de meer gevorderden in het lezen van goede boeken eene nuttige uitspanning vonden. De bezoeken door het hoofdbestuur, de Amsterdamsche afdeeling en het dames-comité van de Maatschappij tot zedelijke verbetering der gevangenen, op geregelde wijze in het gesticht afgelegd, leverden gewenschte resultaten.

» Ook met betrekking tot den verrigten arbeid had men algemeen reden tot tevredenheid. Behalve eenige personen, die de vroeger door hen verrigte ambachten uitoefenden, verdienden de mannen met het spinnen van vlas-garen, het verlezen van erwten en rijst, het schillen van citroenen, het sorteren van Iersche mos en het breijen van netten, f 267.53; de vrouwen f 73.93½ met het vervaardigen van kleedingstukken en het spinnen van garen.

» De gezondheidstoestand was zeer voldoende, waartoe de goede behandeling, het genieten van de buitenlucht bij gunstig weder, de goede luchtgesteldheid in de cellen zelve en de geregelde afwisseling van arbeid en rust, voorzeker veel hebben bijgedragen. In het geheel zijn ziek geweest 95 personen, terwijl 162 in het geheel niet ziek waren. Het aantal der verpleegdagen was 1445, dat der overledenen geen. Zoogenaamde zielsziekten hebben zich niet geopenbaard, en is het dan ook tot dusverre gebleken, dat het verblijf in eene cellulaire gevangenis, zoo als het hier is geregeld, voor een min of meer langen tijd, noch op het ligchaam, noch op de ziel een schadelijken invloed uitoefent. Onder de personen die reeds vroeger hadden gevangen gezeten, waren er slechts zeer weinigen, die hun vroeger verblijf boven het tegenwoordige verkozen; integendeel, de meesten zagen met een zekeren angst het oogenblik te gemoet, dat zij naar elders zouden worden heengebragt."

In het onderhoud en de verpleging der gevangenen wordt op tweederlei wijze voorzien: door eigen beheer, waar de gevangenbevolking talrijk genoeg is om zulks met voordeel te kunnen doen, en overigens bij wijze van aanbesteding. Daarbij is streven naar vermindering der kosten zigtbaar, doch is het bereiken van dit doel vooral ook van plaatselijke omstandigheden afhankelijk. Zoo kostte te 's Hertogenbosch een gezond gevangene aan onderhoud en verpleging dagelijks ruim 15 cents, bij eigen beheer; de voeding en verpleging der gevangenen te Breda is voor 23 cents per gevangene daags, en te Eindhoven voor 22 cents bij openbare aanbesteding aangenomen. In het huis van verzekering te Utrecht kostte de verpleging ruim 23 cents per dag en per hoofd, in het huis van arrest te Amersfoort 27½ cent. Te Deventer is de voeding en verpleging voor 21 en te Almelo voor 19½ cent aanbesteed, terwijl in het huis van verzekering te Zwolle, onder eigen beheer, het onderhoud en de verpleging van elken gezonden gevangene iets meer dan 16 cents daags kostte; te Groningen is de voeding uitbesteed voor bijna 10½ cent, te Winschoten voor het drievoud daarvan, 30 cent, en te Appingadam voor 28 cents. In het huis van arrest en justitie te Assen heeft de voeding der gevangenen onder eigen beheer op nieuw de gunstigste en aanmerkelijk voordeeliger uitkomsten opgeleverd dan vroeger door aanbesteding werden verkregen. In Limburg is te Maastricht onder eigen beheer in de voeding en verpleging voorzien voor bijna 17 cents, en bij de overige gevangenissen in die provincie bij aanbesteding voor 23 tot 32 cents.

Ook de arbeid der gevangenen (welks opbrengst voor drie tiende gedeelten aan het Rijk en overigens als zakgeld en uitgaanskas aan de gevangenen komt) levert eene bijdrage tot goedmaking der kosten van het armwezen. Zoo was in het correctiehuis te Hoorn, waar de gevangenarbeid op groote schaal ingerigt werd en goede resultaten leverde, het bedrag der arbeidsloonen f 13,390.48. In de zes strafgevangenissen van Noordholland werd te zamen aan arbeidsloon verdiend f 14,511.75, waarvan f 7036.12½ aan het Rijk kwam. Omtrent de groote strafgevangenis te Leeuwarden, leest men in het verslag van Friesland het volgende:

» De loop van den arbeid der gevangenen was geregeld en leverde gunstige uitkomsten op. Voor de deugdelijkheid van het fabricaat pleitten de hernieuwde bestellingen en de goedkeuring van de afgeleverde voorwerpen. Gemiddeld hebben aan den arbeid deel genomen 598 gevangenen, waarvan 526 tot den fabriek-arbeid en 72 tot de huisdienst zijn gebezigd. Het verdiende arbeidsloon beliep voor den fabriekarbeid f $13,142.71^{82}$, voor de huishoudelijke dienst f 4006.85, in het geheel f $17,149.56^{82}$, waaraf de inhouding voor het Rijk f $11,410.60^{32}$, zoo bleef voor de gevangenen over f 5738.96^{50}, waarvan de eene helft om de 14 dagen hun tot zakgeld is uitbetaald en de andere helft in hunne uitgaans-kassen gestort."

Het verslag van Gelderland doet de verhouding tusschen de kosten van onderhoud der gevangenen en de kosten van beheer van het gevangeniswezen uitkomen: in die provincie is voor onderhoud der gevangenen in de huizen van arrest en verzekering gezamenlijk f 12,181.69½, en voor de kosten van bestuur van het gevangeniswezen gezamenlijk f 5413 benoodigd geweest. In Zuidholland hebben de kosten van onderhoud der gevangenen en der gevangenissen (de huizen van bewaring daaronder begrepen) bedragen f 114,236.86, en de kosten van bestuur f 48,034.08½. In Overijssel kostte het bestuur f 3289, en het onderhoud der gevangenen en gevangenissen f 14,885.13. In de provincie Groningen kostte het onderhoud der gevangenen f 6230.88½ en het bestuur f 3746.16. In Limburg bedroegen de kosten van onderhoud der huizen van arrest en verzekering en der daarin opgenomen personen f 6152.37½, de kosten van bestuur en beheer f 3340.

(Het vervolg hierna.)

Volgens een door den Nederlandschen consul te DANZIG, onder dagteekening van den 21sten Augustus jl. ingezonden berigt, had de cholera-ziekte zich aldaar sedert de laatste veertien dagen vertoond.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

Provincie *Overijssel.*

AANBESTEDING.

Op Vrijdag den 3den September des jaars 1852, des middags ten 12 ure, zal onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Overijssel, of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het Vierde District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur te Zwolle, worden Aanbesteed:

De Levering van 500 Kubieke Ellen Groote Steenen geschikt om stuk geslagen te worden, ter verbetering van den weg van Zutphen naar Goor, voor het gedeelte van Diepenheim tot Goor.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal ter lezing liggen aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Overijssel te Zwolle, en op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde Provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende den derden dag vóór de Besteding de noodige Aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere informatien te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur J. W. Conrad te Zwolle en den Adspirant-Ingenieur van Opstall te Deventer.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

Provincie *Zeeland.*

AANBESTEDING.

Op Zaturdag, den 11den September des jaars 1852, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Staatsraad, Commissaris des Konings in de provincie Zeeland of, bij zijne afwezendheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het Elfde District, aan het locaal van het Provinciaal Bestuur, te Middelburg worden Aanbesteed:

Eenige Aardewerken, tot herstel en verbetering der Zeedijken van de Calamiteuse Polders in Zeeland, in Negen Perceelen.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek der bovengemelde Aanbesteding zal boven en behalve aan het locaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, en aan dat van het Provinciaal Bestuur van Zeeland te Middelburg ter lezing liggen op alle zoodanige plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van Waterstaats-werken in gemelde provincie ter lezing gelegd worden.

Zullende drie dagen vóór de Besteding de noodige Aanwijzing in loco worden gedaan, en voorts nadere inlichtingen te bekomen zijn voor al de werken bij den Hoofdingenieur te Middelburg, en voor de bijzondere werken bij de Ingenieurs te Tholen, Zierikzee, Breskens en Terneuzen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
THORBECKE.

MINISTERIE VAN MARINE.

*** De gewone Audientie van den Minister van Marine zal op Vrijdag den 3den September aanstaande geen plaats hebben.

's Gravenhage, den 28sten Augustus 1852.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine

Brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, volgens eene bekendmaking van het Marine-Departement der Koninklijke Noorweegsche Regering, in dato 23 Julij jl., het oude Vuur op het Eiland *Faerder*, aan den ingang in de *Christiania Fjord* den 7den *Augustus daaraanvolgende*, met zonsopgang gebluscht, en aan den avond van dien dag aldaar een nieuw Stilstaand Lenticulair Licht der 1ste klasse (naar Fransche zamenstelling) ontstoken zoude worden.

Dit nieuwe Vuur, 203 voeten boven de oppervlakte der zee verheven, zal den geheelen horizon verlichten en over eene uitgestrektheid van 5½ à 6 Duitsche zeemijlen zigtbaar zijn.

's Gravenhage, den 19den Augustus 1852.

De Minister voornoemd,
J. ENSLIE.

*** Blijkens eene officiele mededeeling van den Britschen Zaakgelastigde alhier, is van wege de Engelsche Admiraliteit eene order uitgevaardigd, in dato 1 Mei 1852, waarbij de bepaling is gemaakt, dat voortaan, te rekenen van den 1sten Augustus aanstaande, *alle zeilschepen*, hetzij onder zeil, hetzij gesleept wordende, eenig ander schip naderende of door een ander schip wordende opgeloopen, verpligt zullen wezen om van *Zons-ondergang* tot *Zons-opgang* een *helder licht* te vertoonen, in zoodanigen stand, dat gezegd licht door het naderend schip kan gezien worden, en dat wel tijdig genoeg om het gevaar van aanvaren voor te komen.

Alle Zeilschepen ten anker liggende op Reeden of Stroomen, zullen verpligt zijn, om van Zons-ondergang tot Zons-opgang aan den grooten top een helder licht te laten branden. Plaatsen alwaar andere havenreglementen voor het voeren van lichten bestaan, zijn hiervan uitgezonderd.

Zullende voorts de lantarens, die door de schepen, ten anker liggende gebruikt worden, zoodanig moeten zijn vervaardigd, dat zij rondom een helder licht verspreiden.

In de verhandelingen en berigten voor het Zeewezen zal de in dezen bedoelde nieuw uitgevaardigde order in haar geheel worden opgenomen.

's Gravenhage, den 27sten Julij 1852.

De Minister van Marine,
J. ENSLIE.

BERIGT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden, dat, ter aanduiding van de Westelijke uitstekende drooge punt der Plaat van *Pernis*, in het vaarwater de *Nieuwe Maas*, op de hoogte der haven van *Pernis*, is geplaatst *eene kleine witte ton*, in de navolgende merken en peilingen, als:

Langsmerk: de Toren van *Rotterdam* aan den Zuidkant der boomen van het Schiedamsche Havenhoofd;

Dwarsmerk: de Molen van *Pernis* even bewesten den Lantarenpaal van het *Pernische* havenhoof!;

In peiling: *Pernis*, Zuid ten Westen (miswijzend kompas) in de diepte van 29 palmen bij gewoon laag water.

's Gravenhage, den 23sten Augustus 1852.

De Minister voornoemd,
J. ENSLIE.

KENNISGEVING.

De jaarlijksche rekening en verantwoording van het College der Kleine of Verschharing- en Kustvisscherij voor de provincien Zuid- en Noordholland over 1851 zal, ten overstaan eener Commissie uit Gedeputeerde Staten van Zuidholland, plaats hebben op Woensdag den 1sten September aanstaande, des voormiddags ten half elf ure, aan het locaal van het provinciaal bestuur in het Korte Voorhout, te 's Gravenhage, wordende mitsdien de belanghebbenden in die visscherij, welke verlangen mogten deze verantwoording ten hunnen koste bij te wonen, uitgenoodigd om zich op bovengemeld tijdstip aldaar te doen vinden.

's Gravenhage, den 24sten Augustus 1852.

De Commissaris des Konings in de provincie Zuidholland,
VAN BYLANDT.

AANBESTEDING.

Gedeputeerde Staten van Zeeland,

Brengen ter kennis der belanghebbenden, dat op Zaturdag den 11den September 1852, des middags ten 12 ure, door één hunner Leden, daartoe door hen gecommitteerd, in bijzijn van den Hoofdingenieur in het 11de district van den Waterstaat, in een der localen van het Gouvernement te Middelburg, onder nadere goedkeuring, in 15 perceelen, zullen worden Aanbesteed:

De noodzakelijke vernieuwingen en herstellingen aan de Provinciale Waterstaats-Werken en Wegen; daaronder begrepen alle vereischte Materialen en het onderhoud tot 1°. Julij 1853, zoo als in het bestek is omschreven.

Deze Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek en de Voorwaarden liggen ter lezing in de Bureaux van het Gouvernement der provincie Zeeland, bij den Hoofdingenieur van den Waterstaat te Middelburg, bij de Ingenieurs van den Waterstaat te Middelburg, Zierikzee, Tholen, Goes, Breskens en Neuzen, en wijders op de gewone plaatsen.

Gedurende drie dagen vóór de besteding zullen de noodige aanwijzingen worden gedaan, terwijl bij den Hoofdingenieur te Middelburg voor de werken in het algemeen, en bij de Ingenieurs in de Arrondissementen, voor de werken onder elks ressort behoorende, nadere informatien te bekomen zijn.

Middelburg, den 20sten Augustus 1852.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
VAN VREDENBURCH.
Ter ordonnantie van dezelven,
S. VAN DER SWALME.

PLAATSELIJKE BESTUREN.

*** Burgemeester en Wethouders der Gemeente Edam brengen bij deze ter kennisse der belanghebbende houders van stedelijke obligatien, dat ingevolge het goedgekeurde plan van liquidatie en aflossing der Stads gevestigde Schuld, op den 14den Julij jl. heeft plaats gehad de een en dertigste jaarlijksche Uitloting van Werkelijke en Uitgestelde Schuld, en dat alstoen zijn uitgeloot de onderstaande Nommers, te weten:

Werkelijke Schuld.

N°. 273	per resto groot	f	100,	N°. 629	groot	f	100
» 313	»		200	» 447	»		100
» 626	»		100	» 261	»		200
» 534	»		100	» 187	»		200
» 211	»		200	» 642	»		100
» 590	»		100	» 478	»		100
» 644	»		100	» 299	»		200
» 217	»		200				

doch het laatste nommer slechts voor de helft, terwijl de wederhelft in 1853 aflosbaar zal zijn; en

Uitgestelde Schuld.

N°. 314, 78, 86, 512, 219, 142, 281, 293, 266 en 263, ieder groot honderd gulden.

Zullende gedurende de maand December eerstkomende, dagelijks, de Zon- en Feestdagen uitgezonderd (ten kantore van den Gemeente-ontvanger) de eerstgemelde obligatien, met uitzondering van het laatste nommer, ten volle afgelost en de laatstgenoemde in Werkelijke Schuld geconverteerd worden.

Voorts wordt aan de houders van quitantien zonder interest, gesproten uit de stedelijke heffing van 1805, nog kenbaar gemaakt, dat van de in dezen jare uitgelote quitantien de volgende nommers tot heden niet ter aflossing zijn aangeboden, als:

N°. 1181	groot	f	8.00	N°. 1083	groot	f	15.00
» 10	restant groot		4.35	» 145	»		4.00
» 607	groot		1.60	» 442	»		50.00
» 632	»		4.50	» 188	»		100.00
» 631	»		35.00	» 12	»		4.50
» 95	»		10.00	» 645	»		10.50

Tot welker aflossing mede tegen het volle bedrag alsnog ten kantore en met de uitzondering voormeld, tot op den laatsten December dezes jaars gelegenheid wordt gegeven.

Edam, den 21sten Augustus 1852.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
G. J. VERSTEEGH.
Ter ordonnantie van dezelven,
J. DE BRUINE, *Johsz.*

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

*** Commissarissen tot den aanleg van eenen Straatweg en van eene Vaart tusschen Gouda en Bodegraven brengen bij deze ter kennis van Belanghebbenden, dat uit hoofde van Vernieuwingen aan de Valbrug onder Reeuwijk en aan die onder Oud-Reeuwijk, gelegen in dien Straatweg, van den 23sten Augustus tot en met den 19den October 1852, de doortogt van Rijtuigen en Schepen soms voor eenige oogenblikken zal worden gestremd.

Gouda, 20 Augustus 1852.

Commissarissen tot den aanleg van eenen Straatweg en van eene Vaart tusschen Gouda en Bodegraven voornoemd,
C. BRACK, *l. P.*
A. H. J. RAVESTEIJN MEDENBLIK, *Secretaris.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Uit een Vonnis, door de Arrondissements-Regtbank te Amsterdam, Vacantie-Kamer, den 17den Augustus 1852 gewezen, blijkt, dat *Lucas Hermanus Schumer*, Medicinae Doctor, wonende te Amsterdam, ter zake van Verkwisting is gesteld onder Curatele.

Geschiedende hiervan aankondiging volgens de Wet door mij Ondergeteekende, Procureur, als geoccupeerd hebbende voor de Verzoekster Mejufvrouw *Aletta Rebecca Schumer*.

M. W. LUBER, *Jr.*

*** Bij Acte op den 23sten Augustus 1852 voor den Notaris *Johannes Lechner*, residerende te Schiedam, verleden, is door de Ondergeteekenden *Petrus Meijer* en *David Julianus Zoetmulder*, Korenwijnstokers, wonende te Schiedam, aangegaan eene Vennootschap ter uitoefening van de Korenwijnstokerij en tot het drijven van den daartoe betrekkelijken Handel in Granen, Kolen en dergelijke, en welke gerekend wordt te zijn aangevangen met den 15den Augustus 1852, en te zullen voortduren tot den 31sten December 1873, en zoo dezelve niet door een der Vennooten zes maanden vóór het eindigen van dien tijd is opgezegd, zal geacht worden telkens voor nog een jaar te zijn verlengd, tot dat zes maanden vóór de expiratie van het laatste jaar zal zijn opgezegd. De Vennootschap zal gedreven worden onder de Firma van: *Meijer & Zoetmulder*, en gevestigd zijn te Schiedam. De Vennoot *Petrus Meijer* is uitsluitend belast met de teekening der Firma; evenwel zullen geene gelden ter leen opgenomen, goederen bezwaard of borgtogten gesteld mogen worden, dan op onderteekening hunner bijzondere namen der beide Vennooten.

P. MEIJER.
D. J. ZOETMULDER.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.